

นิทานสุภาษิตจีน (95) 成语故事 (九十五)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ杯酒释兵权/杯酒释兵權 bēi jiǔ shì bīng quán (เปย์จิว ฉือปิง เฉวียน) โดยคำว่า 杯 bēi (เปย์) แปลว่า แก้ว จอก 酒 jiǔ (จิว) แปลว่า เหล้า 释/释 shì (ฉือ) แปลว่า ปลดปล่อย คำว่า 兵 bīng (ปิง) แปลว่า ทหาร 权/權 quán (ฉวียน) แปลว่า อำนาจ เมื่อนำมารวมกันแปลว่า เหล้าจอกคืนอำนาจทหาร หรือเหล้าจอกยึดคืนอำนาจทหาร หรือยึดอำนาจทหารคืน ด้วยเหล้าหนึ่งจอก สุภาษิตนี้แสดงการใช้ความนุ่มนวลในการริบหรือยึดอำนาจจากฝ่ายหนึ่งได้ตามเป้าหมายโดยบัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่น

ประเทศจีนในยุคสมัยราชวงศ์ถังตอนปลาย 唐末 Táng Mò (ถัง มั่ว) จนถึงยุคราชวงศ์ถังสิ้นสุด ประเทศจีนก็เกิดกบฏขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ทำให้มีราชวงศ์ต่างๆ เกิดขึ้นมาชั่วคราวก็ล้มสลายลงมากมาย มีรัฐเกิดใหม่หรือแยกตัวเป็นอิสระ กลายเป็นยุคที่ประวัติศาสตร์จีนเรียกว่า ยุคห้าราชวงศ์สิบนครรัฐ 五代十国/五代十國 Wǔ dài shí guó (อู๋ ไต้ ฉือ กั๋ว) ปรมุขัตรีย์แห่งราชวงศ์ซ่งเหนือ 北宋 Běi Sòng (เปย์ซัง) ได้อำนาจมาโดยการยึดอำนาจจากนายเก่าของตน ก็คือราชวงศ์โจว หลังตั้งราชวงศ์ซ่งขึ้นมาและปราบดาภิเษกขึ้นเป็นซ่งไท่โจว 宋太祖 Sòng Tài Zǔ ปรมุขัตรีย์แห่งซ่ง

(ที่มาภาพ <http://www.baik.e.baidu.com>)

จากนั้น สิ่งที่เหลือต่อมาก็คือทำอย่างไรให้ราชวงศ์ซ่งยังยืนอยู่ได้ พระองค์ทรงกลัดกลุ้มพระทัย เพราะพระองค์ทรงกังวลว่าจะถูกแย่งชิงบัลลังก์ สืบเนื่องที่พระองค์ก็แย่งของคนอื่นมา ภายหลังจึงคิดกำจัดขุนพลและขุนนางต่างๆ ที่เคยช่วยเหลือกันมาในอดีตไปเสียให้หมด แต่หากประหารเสียให้หมดก็เกรงจะมีข้อครหา และกลัวการก่อกบฏ วันหนึ่งพระองค์ก็คิดแผนการอันหนึ่งขึ้นมา จึงทรงจัดงานเลี้ยงฉลองขึ้น และได้เชื้อเชิญเหล่าขุนศึกที่ร่วมรบกับพระองค์ซึ่งต่างก็มีผลงานการรบมากมาย ทุกคนล้วนเป็นเพื่อนสนิท เมื่องานเลี้ยงดำเนินไป พระองค์ทรงยื่นขึ้นแล้วทอดถอนพระทัย เหล่าขุนพลก็ถามว่า เหตุใดพระองค์ท่านจึงทรงทอดถอนพระทัย พระองค์ตรัสว่า ตอนนี้อันเมืองสงบแล้ว เป็นช่วงแห่งการเสวยสุข แต่เรายังกังวลว่าจะมีคนคิดไม่ดีกับเรา เหล่าขุนพลต่างพูดว่าจะจงรักภักดีอย่างหาที่สุดมิได้ พระองค์จึงตรัสต่อว่า เราเชื่อใจพวกท่านทุกคนว่าไม่มีใครคิดร้าย แต่ต่อไปภายภาคหน้า หากลูกหลานหรือลูกน้องของท่านคิดอยากเป็นใหญ่ขึ้นมาบ้าง แล้วเอาผ้าคลุมชุดมังกรนี้คลุมให้ท่าน เช่นนี้แล้ว ท่านจะปฏิเสธได้อย่างไร เหล่าขุนพลทั้งหลายได้ฟังก็เข้าใจในความหมาย เข้าใจรุ่งขึ้น ต่างก็ทยอยกันมาขอลาออกจากตำแหน่ง พร้อมคืนตราตั้งแม่ทัพนายกอง เช่นนี้แล้ว อ่องเต๋ซ่งก็รู้ก็ยึดอำนาจทางทหารที่กระจายไปอยู่ในหมู่ขุนศึกกลับมากินจนหมดได้โดยละม่อม

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：轻而易举地解除将领的兵权。

成語比喻：輕而易舉地解除將領的兵權。

Chéngyǔ bǐyù: qīng ér yì jǔ de jiě chú jiānglǐng de bīng quán.

เฉิงยฺหวี่ บี้ยฺวี: ชิง เอ๋อร์ อี้ จู่ เตอะ เจีย ฉู เจียงหลิง เตอะ ปิง เฉวียน.

สุภาษิตเปรียบว่า รัชชานำนาจทางทหารจากเหล่าขุนพลทั้งหลายได้อย่างง่ายดาย

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

政变后，权力在手，但是一山不容二虎，那么杯酒释兵权是最好的，不服气的难免毒酒一杯。

政變後，權力在手，但是壹山不容二虎，那麼杯酒釋兵權是最好的，不服氣的難免毒酒壹杯。

Zhèng biàn hòu, quánlì zài shǒu, dànshì yī shān bù róng èr hǔ, nà me bēi jiǔ shì bīng quán shì zuì hǎo de, bù fúqì de nán miǎn dú jiǔ yì bēi.

เจิ้ง เบี่ยน โฮ่ว, เฉวียนลี่ ไจ้ ไฉ่ว, ต้านล้อ อี้ ฉาน ปู หรง เอ๋อร์ หู่, นำเมอะ เปย จิว ฉือ ปิง เฉวียน ฉือ จุย ท่าว เตอะ, ปู ฟู่ชี เตอะ ทนาน เหมี่ยน ตู จิว อี้ เปย.

หลังปฏิวัติ อำนาจอยู่ในมือ แต่เสื่อสองตัวอยู่ถ้าเดียวกันไม่ได้ ดังนั้นเหล่าหนึ่งจอกขอคืนอำนาจ จึงถือว่าดีที่สุดแล้ว แต่ถ้าไม่ยอมก็คงต้องให้ยาพิษหนึ่งจอกแทน

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง